

Bijlage 4 Natuurwaardenonderzoek scouting

Verkennd natuurwaardenonderzoek voor:

Terrein Scouting Pius XII
Gemeente Landgraaf

Heukelom Verbeek
landschapsarchitectuur

Opdrachtgever: Scouting Pius XII
Datum: 12 mei 2010

locatie scouting pius XII, gemeente landgraaf

verkennend natuurwaardenonderzoek

dossiernummer: LA-201.001

**Heukelom Verbeek
landschapsarchitectuur**

gulpen, 12 mei 2010

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave	3
Inleiding	4
1 Methode	5
2 Terreinbeschrijving	6
3 Flora en fauna	8
3.1 Flora	8
3.2 Fauna	8
3.3 Conclusies	10
4 Rijks- en provinciaal natuurbeleid	12
4.1 Natura2000	12
4.2 Beleidsregel mitigatie en compensatie natuurwaarden	12
4.3 Stimuleringsplan natuur, bos en landschap	13
5 Effectbeoordeling	15
5.1 Vleermuizen	15
5.2 Broedvogels	15
5.3 Hazelworm	16
5.4 Zorgplicht ex artikel 2 van de Flora- en faunawet	16
5.5 Natuurbeleid	17
Literatuurlijst	18
Bijlage 1: Lijst van bij het veldbezoek aangetroffen soorten	19

Inleiding

Op de locatie Kakertsweg 85 in de gemeente Landgraaf bestaan plannen voor de nieuwbouw van een gebouw voor de Scouting Pius XII. In augustus 2009 is hiervoor een ecologisch onderzoek uitgevoerd, gevolgd door een aanvullend faunistisch ecologisch onderzoek in januari 2010. Beide onderzoeken zijn uitgevoerd door het Kenniscentrum Dierplagen uit Wageningen. Op basis van deze onderzoeken bestond bij de gemeente Landgraaf behoefte aan aanvullende informatie op de volgende punten:

- De relatie tussen de (mogelijk) aanwezige flora en fauna en het beschermingsregime van de Flora- en faunawet;
- Het gebruik van het terrein door broedvogels;
- De aanwezigheid van (beschermde) flora in het onderzoeksgebied;
- De relatie tussen de voorgenoemde ingreep en de (mogelijk) aanwezige flora en fauna;
- De relatie van de voorgenoemde ingreep met het vigerende natuurbeleid.

In verband met dit verzoek om aanvullende informatie heeft Scouting Pius XII opdracht gegeven aan Heukelom Verbeek landschapsarchitectuur voor het uitvoeren van een verkennend natuurwaardenonderzoek inclusief een globale effectbeoordeling. Dit rapport bevat de resultaten van het onderzoek. Figuur 1 geeft de ligging van het onderzoeksgebied weer.

Figuur 1: Ligging onderzoeksgebied Kakertsweg 85, gemeente Landgraaf.

Heukelom Verbeek
landschapsarchitectuur

ir. D.K. Schröder-Walters
landschapsarchitect

drs. G.M.T. Peeters
ecoloog

Gulpen, 12 mei 2010

1 Methode

Op 16 april 2010 is een veldbezoek gebracht aan het onderzoeksgebied en de directe omgeving. Alle tijdens dit veldbezoek in het onderzoeksgebied aangetroffen wilde planten en diersoorten zijn genoteerd. Er is bijzondere aandacht besteed aan de mogelijke aanwezigheid van wettelijk beschermde soorten en de geschiktheid van het terrein voor deze soorten.

Aan de hand van verspreidingsatlassen en van via internet toegankelijke verspreidingsgegevens van flora en fauna is nagegaan welke strenger beschermde (beschermingscategorie 2 en 3) planten- en diersoorten er voorkomen in de omgeving van de onderzoekslocatie. Deze informatie is veelal slechts beschikbaar op kilometerhok niveau of op uurhok niveau, terwijl een deel van deze verspreidingsgegevens daarnaast niet meer erg actueel is. Een overzicht van de geraadpleegde bronnen is weergegeven in de literatuurlijst. Op basis van aanwezige terreinkenmerken en de ecologie van de soorten is een inschatting gemaakt van de mogelijkheid dat deze soorten momenteel duurzaam in het onderzoeksgebied voorkomen.

2 Terreinbeschrijving

Het onderzoeksgebied wordt gevormd door de toekomstige locatie van het nieuw op te richten scoutinggebouw, gelegen tussen het bestaande scoutinggebouw en de zuidelijk daarvan gelegen afrastering. De totale oppervlakte van het onderzoeksgebied bedraagt circa 300 m². In figuur 2 is de ligging van het onderzoeksgebied op een luchtfoto weergegeven.

De Amersfoortcoördinaten van het middelpunt van het onderzoeksgebied zijn $X = 198,670$ en $Y = 323,680$. Het onderzoeksgebied ligt daarmee centraal in kilometerhok 198-323.

Figuur 2: Luchtfoto van het onderzoeksgebied Kakertsweg 85 (bron: Google Earth).

Het onderzoeksgebied is geheel gelegen op het terrein van Scouting Pius XII. Aan de noordzijde wordt het gebied begrensd door het bestaande scoutinggebouw, en aan de westzijde vormt een voetpad de begrenzing met het aanliggend gazon. Aan de zuid- en oostzijde grenst het onderzoeksgebied aan een bosgebied, waarvan het wordt afgescheiden door het hekwerk rond het gehele scoutingterrein. Dit bosgebied maakt deel uit van de EHS. Het betreft een reliëfrijk loofbos van voornamelijk Eiken en Berken waaronder een goed ontwikkelde struiklaag aanwezig is. Ofschoon de natuurwaarden beperkt zijn, vormt dit bos een leefgebied voor meerdere zoogdieren en bosvogels, waaronder holenbroeders.

Ongeveer een derde deel van het oppervlak van het onderzoeksgebied is met klinkers verhard (figuur 3 en 4). Eveneens een derde deel bestaat uit gazon. Het restant is vrijwel onbegroeid en is in gebruik voor opslag van goederen en rommel (figuur 5). Ten tijde van het veldbezoek lag er ook nog een partij kerstbomen. Opgaande begroeiing in het onderzoeksgebied is slechts aanwezig in de vorm van enkele kleine struiken langs het hekwerk (figuur 6).

Figuur 3: Zicht op het onderzoeksgebied vanuit westelijke richting. De begrenzing van het onderzoeksgebied is met een rode lijn aangeduid.

Figuur 4: Een deel van het onderzoeksgebied is met klinkers verhard.

Figuur 5: Een deel van het gebied wordt gebruikt voor de opslag van rommel.

Figuur 6: Opgaande begroeiing in het onderzoeksgebied is beperkt tot kleine struiken langs het hek.

3 Flora en fauna

Om een beeld te krijgen van de natuurwaarden in het onderzoeksgebied zijn hieronder de waarnemingen voor de verschillende soortgroepen weergegeven. Deze soortgroepen zijn vaatplanten, zoogdieren, vogels, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen en overige ongewervelde dieren.

3.1 Flora

Vaatplanten

Tijdens het veldbezoek zijn in het onderzoeksgebied 29 soorten wilde hogere planten aangetroffen. Soorten die in het verleden zijn aangeplant of uitgezaaid zijn niet geregistreerd. Een overzicht van de waargenomen plantensoorten is in de bijlage van dit rapport opgenomen. Het merendeel van de tijdens het veldbezoek in het onderzoeksgebied aangetroffen wilde plantensoorten komt algemeen tot zeer algemeen voor in Nederland en Limburg. Een minder algemene soort is de Boszegge waarvan één exemplaar onder de struiken langs het hekwerk groeit. Geen van de aangetroffen soorten wordt genoemd op de Landelijke Rode Lijst. Wettelijk beschermde plantensoorten zijn tijdens het veldbezoek niet aangetroffen.

Volgens de gegevens van de Provincie Limburg zijn er bij de inventarisatie in 2008 géén wettelijk beschermde plantensoorten aangetroffen in het onderzoeksgebied. In het aangrenzend bosgebied zijn dat jaar Kleine maagdenpalm en Gewone vogelmelk (beide categorie 1: algemene soorten) in klein aantal aangetroffen. Elders in het kilometerhok, waarin het onderzoeksgebied is gelegen, zijn dat jaar nog twee andere wettelijk beschermde plantensoort aangetroffen, waaronder één strenger beschermde soort namelijk Daslook (categorie 2: overige soort). Het Natuurloket maakt voor het betreffende kilometerhok geen melding van beschermde plantensoorten, maar noemt het kilometerhok slecht onderzocht op vaatplanten.

De aanwezigheid van Daslook is gezien het ontbreken van geschikte standplaatsen in het onderzoeksgebied uitgesloten. Andere strenger beschermde plantensoorten (categorie 2 of 3) zijn op grond van hun ecologie en verspreiding evenmin in het onderzoeksgebied te verwachten.

3.2 Fauna

Zoogdieren

Vleermuizen

Volgens gegevens in de Werkatlas zoogdieren in Limburg (Huizinga et al., 2005) zijn in het uurhok waarin het onderzoeksgebied is gelegen in de periode 1994-2004 de volgende vleermuissoorten waargenomen: Watervleermuis, Gewone of Grijszandvleermuis, Gewone dwergvleermuis, Laatvlieger, Rosse vleermuis, Gewone baardvleermuis en Tweekleurige vleermuis. Van de vijf eerstgenoemde soorten werd in 2009 vastgesteld dat ze de omgeving van de westelijk van het onderzoeksgebied gelegen ruïne van Kasteel Schaesberg als foerageergebied gebruiken (Heukelom Verbeek landschapsarchitectuur, 2009). Alle vleermuissoorten zijn in Nederland streng beschermd (categorie 3).

Door het ontbreken van gebouwen of holle bomen valt in het onderzoeksgebied niet te rekenen met vaste verblijfplaatsen van vleermuizen. Wel lijkt het onderzoeksgebied en de directe omgeving door de kleinschalige structuur geschikt als foerageergebied voor vleermuizen, terwijl

de langs de zuid- en oostgrens van het onderzoeksgebied aanwezige bosrand mogelijk een geleidende functie voor vleermuizen heeft.

Overige zoogdieren

In 2009 werden in het onderzoeksgebied sporen van Bosmuis, Mol en een spitsmuissoort aangetroffen (Kenniscentrum Dierplagen, 2009 en 2010). Het gebied vormt daarnaast een mogelijk leefgebied voor één of enkele aantal algemene grondgebonden zoogdiersoorten, met name één of enkele knaagdiersoorten. Deze soorten komen in ons land algemeen voor en vallen onder het lichtste beschermingsregime van de Flora en faunawet (categorie 1).

Volgens de gegevens in de Werkatlas zoogdieren in Limburg zijn in het uurhok waarin het onderzoeksgebied is gelegen in de periode 1994–2004 naast meerdere algemene soorten de volgende strenger beschermde (categorie 2 en 3) grondgebonden zoogdiersoorten waargenomen: Eekhoorn, Steenmarter, Hamster en Das. Van de twee eerstgenoemde soorten zijn ook waarnemingen bekend van het kilometerhok waarin het onderzoeksgebied is gelegen (Kenniscentrum Dierplagen, 2010). Ofschoon het aangrenzend bosgebied geschikt lijkt als leefgebied voor Eekhoorn, Steenmarter en Das, vormt het onderzoeksgebied geen aantrekkelijk biotoop voor deze soorten en een duurzame aanwezigheid in het onderzoeksgebied kan derhalve uitgesloten worden. De Hamster komt in het gebied tussen Heerlen en Kakert niet voor.

Vogels

Tijdens het veldbezoek is in het onderzoeksgebied één algemene vogelsoort waargenomen, namelijk een Heggenmus. Er werden geen waarnemingen verricht die duiden op de aanwezigheid van een nest. Ofschoon het onderzoeksgebied maar marginaal geschikt lijkt als broedgebied voor deze soort, kan daadwerkelijk nestelen (in struiken of tussen rommel) niet zonder meer uitgesloten worden. Alle broedvogels zijn in Nederland streng beschermd krachtens de Flora- en faunawet (categorie 3), waarbij deze bescherming zich vooral toespitst op bewoonde nesten en holten.

Uit de broedvogelgegevens van de Provincie Limburg blijkt dat tijdens de inventarisatie in 1996 geen broedvogels in het onderzoeksgebied zijn aangetroffen. Wel werden in het direct aangrenzend loofbos territoria van Holenduif, Boomkruiper en Kuifmees aangetroffen maar voor deze soorten ontbreken potentiële broedlocaties in het onderzoeksgebied. Ten aanzien van broedvogelsoorten met jaarrond beschermde nesten werden dat jaar elders in het kilometerhok waarin het onderzoeksgebied is gelegen territoria van Buizerd en Sperwer vastgesteld. Gezien het ontbreken van geschikte bomen of struiken zijn nesten van deze soorten in het onderzoeksgebied uitgesloten.

Het onderzoeksgebied vormt mogelijk een marginaal broedgebied voor één of enkele algemene tuin- en parkvogels. Gezien het ontbreken van geschikte bomen of gebouwen zijn soorten met jaarrond beschermde nesten of holten in het onderzoeksgebied niet te verwachten.

Amfibieën, reptielen en vissen

Volgens de landelijke verspreidingsgegevens van RAVON zijn in de periode 1998–2008 twee strenger beschermde (categorie 2 en 3) amfibieënsoorten vastgesteld in het uurhok waarin het onderzoeksgebied is gelegen, namelijk de Alpenwatersalamander en de Rugstreeppad. Het Natuurloket vermeldt voor het kilometerhok waarin het onderzoeksgebied is gelegen geen amfibieënsoorten en noemt het kilometerhok niet onderzocht. Het Kenniscentrum Dierplagen vermeldt een waarneming van de Alpenwatersalamander uit een betreffende kilometerhok, terwijl in 2009 een Bruine kikker werd aangetroffen op korte afstand van het onderzoeksgebied (Kenniscentrum Dierplagen, 2009 en 2010). Door het ontbreken van open water is

voortplanting van deze of andere amfibieënsoorten in het onderzoeksgebied echter uitgesloten, en valt slechts met foeragerende of migrerende dieren te rekenen.

De verspreidingsgegevens van RAVON vermelden voor het betreffende uurhok waarnemingen van twee inheemse reptielensoorten (allen strenger beschermd) bekend, namelijk Hazelworm en Levendbarende hagedis. Kenniscentrum Dierplagen (2010) meldt voor het kilometerhok waarin het onderzoeksgebied is gelegen het bestaan van een waarneming van de Hazelworm, maar dit wordt niet bevestigd door de andere tijdens dit onderzoek geraadpleegde gegevensbronnen. Het aangrenzend loofbos lijkt geschikt als leefgebied voor deze soort, het onderzoeksgebied daarentegen zeker niet. Mocht de Hazelworm in het aangrenzend loofbos voorkomen, dan is een incidentele aanwezigheid in het onderzoeksgebied niet uit te sluiten. Een duurzame aanwezigheid van de Hazelworm in het onderzoeksgebied is echter uitgesloten.

Door het ontbreken van open water komen in het onderzoeksgebied geen vissen voor.

Dagvlinders, libellen en overige ongewervelde dieren

Volgens het Waarnemingenverslag 2007 dagvlinders, libellen en sprinkhanen (EIS-Nederland et al., s.a.) zijn in de periode 1999-2006 twee wettelijk beschermde dagvlindersoorten vastgesteld in de uurhokken waarin het onderzoeksgebied is gelegen, namelijk Keizersmantel, Rouwmantel en Iepenpage (alle categorie 3: streng beschermde soorten). Een duurzame aanwezigheid van deze soorten in het onderzoeksgebied is uitgesloten. Voor de Iepenpage is hier geen geschikt leefgebied voorhanden, terwijl Keizersmantel en Rouwmantel momenteel geen populaties meer hebben in Nederland en nog slechts als zwerver worden aangetroffen.

In de periode 1999-2006 zijn volgens voornoemd Waarnemingenverslag evenmin wettelijk beschermde libellensoorten aangetroffen in het uurhok waarin het onderzoeksgebied is gelegen. Libellen hebben oppervlaktewater nodig voor hun voortplanting en gezien het ontbreken daarvan is een duurzame aanwezigheid van deze soortgroep in het onderzoeksgebied uitgesloten.

Ten aanzien van de 'overige soortgroepen' (kevers, kreeftachtigen, tweekleppigen) zijn bij het Natuurloket geen waarnemingen van strenger beschermde (categorie 2 of 3) soorten bekend voor de twee kilometerhokken waarin het onderzoeksgebied is gelegen. De aanwezigheid van strenger beschermde (categorie 2 en 3) vertegenwoordigers van de overige soortgroepen kan op grond van hun verspreiding en ecologie (Janssen & Schaminée, 2008) uitgesloten worden geacht.

3.3 Conclusies

Aan de hand van de resultaten van het veldbezoek en de gegevens uit de geraadpleegde literatuur kunnen de volgende conclusies worden getrokken aangaande het voorkomen van beschermde flora en fauna in het onderzoeksgebied.

- In het onderzoeksgebied zijn tijdens het veldbezoek geen bijzondere natuurwaarden aangetroffen. Deze zijn hier, gezien de inrichting en ligging van het onderzoeksgebied, ook niet te verwachten.
- In het onderzoeksgebied valt te rekenen met de mogelijke aanwezigheid van een aantal algemeen voorkomende wettelijk beschermde zoogdiersoorten (waaronder mogelijk vlermuizen: categorie 3) en broedvogelsoorten (alle categorie 3). Ten aanzien van vlermuizen valt slechts met overvliegende en foeragerende dieren te rekenen. Ten

aanzien van broedvogels is de mogelijke aanwezigheid van één of meerdere nesten in het onderzoeksgebied weliswaar klein, maar niet geheel uit te sluiten.

- Het onderzoeksgebied vormt geen geschikt leefgebied voor de Hazelworm.
- Wettelijk strenger beschermde (categorie 2 en 3) planten, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen en overige ongewervelden komen in het onderzoeksgebied niet voor.

4 Rijks- en provinciaal natuurbeleid

Bij de inventarisatie van het beleid is in het bijzonder gekeken naar de van belang zijnde beleidsdocumenten, waarin het beleid op het gebied van natuur en landschap is vertaald. Het gaat hierbij om de wet- en regelgeving betreffende Natura2000-gebieden en de provinciale Beleidsregel mitigatie en compensatie natuurwaarden. Daarnaast wordt het Stimuleringsplan natuur, bos en landschap geraadpleegd voor te realiseren natuurdoelen en subsidiemogelijkheden.

4.1 Natura2000

Natura2000 betreft de natuurparels die vanwege hun natuurwaarden Europese bescherming genieten, hetgeen in Nederland inhoudt, dat werkzaamheden of ontwikkelingen in (de nabijheid van) deze gebieden getoetst dienen te worden aan de Natuurbeschermingswet 1998. Aangezien nog niet alle Natura2000-gebieden definitief zijn, valt een deel nog rechtstreeks onder de Habitat- en/of Vogelrichtlijn en dienen werkzaamheden of ontwikkelingen in (de nabijheid van) deze gebieden aan deze richtlijn(en) te worden getoetst. Het onderzoeksgebied aan de Kakertsweg, gemeente Landgraaf, ligt niet in, maar op een afstand van ongeveer 1 km zuidwestelijk van het Natura2000-gebied Brunsummerheide. Deze afstand is voor externe werking van de te realiseren nieuwbouw te groot. Dit betekent dat de voorgenomen ingreep niet getoetst hoeft te worden aan bovengenoemde richtlijnen.

4.2 Beleidsregel mitigatie en compensatie natuurwaarden

Volgens de Beleidsregel mitigatie en compensatie natuurwaarden (Provincie Limburg, september 2005) is de Flora- en faunawet leidinggevend geworden bij compensatie voor het aantasten van leefgebieden van beschermde en/of bedreigde soorten. Dat wil zeggen dat deze compensatie niet meer via ruimtelijke ordening, maar via een ontheffing van de Flora- en faunawet wordt geregeld. Indien uit onderzoek naar voren komt dat door de betreffende ingreep schade wordt toegebracht aan planten en dieren die beschermd zijn via de Flora- en faunawet, is deze beleidsregel niet van toepassing.

Deze beleidsregel is wel van toepassing, als door onderzoek voorafgaande aan de ingreep is vastgesteld, dat de wezenlijke kenmerken en waarden worden vernietigd en/of verstoord en/of versnipperd in één van de volgende gebiedscategorieën zonder dat zich daar via de Flora- en faunawet beschermde planten- en/of diersoorten bevinden:

1. Ecologische Hoofdstructuur (EHS), voor de gehele EHS geldt het 'nee, tenzij'-principe;
2. Bestaande en gerealiseerde bos-, natuur- en landschapswaarden in de Provinciale ontwikkelingszone Groen (POG); voor de gehele POG geldt de ontwikkelingsgerichte basisbescherming;
3. Bos, landschaps- en natuurelementen (o.a. houtwallen, poelen, solitaire bomen, waardevolle beplantingen) die in een vigerend bestemmingsplan reeds bescherming genieten of onder de werkingssfeer van de Boswet vallen.

POL 2006 (Provincie Limburg, oktober 2006, geactualiseerd januari 2010)

In het Provinciaal Omgevingsplan Limburg wordt het onderzoeksgebied geclassificeerd als perspectief 1 'Ecologische Hoofdstructuur' (EHS) (zie kaart R01). Dit houdt in dat de gebiedscategorie 1 van toepassing is op het onderzoeksgebied.

Gebiedscategorie 3

In de onderzoeksgebieden bevinden zich geen landschapselementen die bijzondere bescherming genieten conform het bestemmingsplan van de gemeente Landgraaf. Gezien de ligging van het onderzoeksgebied buiten de bebouwde kom is de Boswet van toepassing. Gebiedscategorie 3 is daarom formeel gezien van toepassing op het onderzoeksgebied. Door het ontbreken van bomen in het onderzoeksgebied is deze gebiedscategorie praktisch gezien echter niet van toepassing.

Conclusie

De Beleidsregel mitigatie en compensatie natuurwaarden is van toepassing op het onderzoeksgebied, vanwege de ligging van het onderzoeksgebied in de EHS.

4.3 Stimuleringsplan natuur, bos en landschap

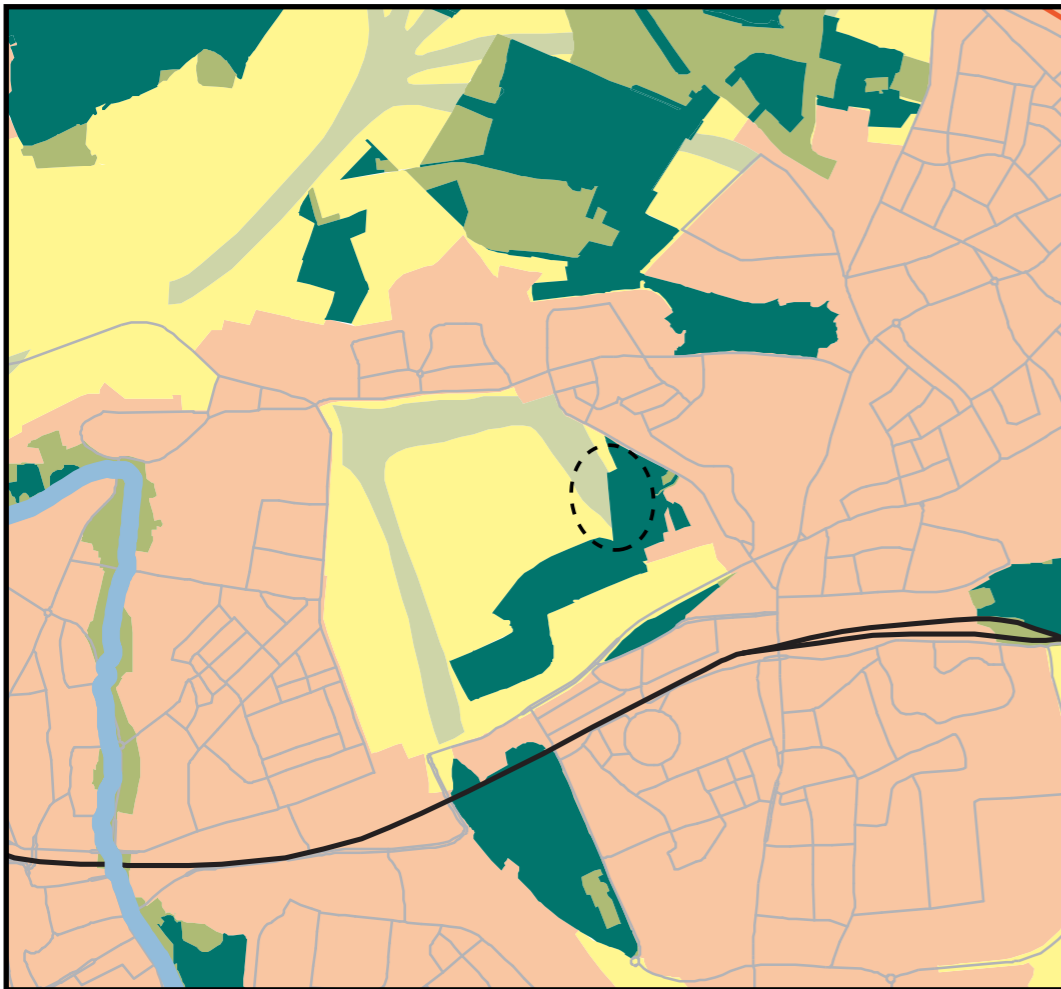
In het Stimuleringsplan (Provincie Limburg, december 2001, concept herziening IX, april 2010) zijn de EHS en de POG nader geconcretiseerd. Het Stimuleringsplan vormt een gebiedsgerichte uitwerking, waarbij per gebied is aangegeven welke natuurdoeltypen ontwikkeld kunnen worden. Daarnaast is aangegeven welke subsidiepakketten uit de subsidieregelingen Natuurbeheer en Agrarisch natuurbeheer van toepassing zijn op het gebied.

In het Stimuleringsplan natuur, bos en landschap grenst het onderzoeksgebied aan één gebied, te weten:

ZLN3.20B Haasdal: De akker ligt ingeklemd tussen enkele kleine bosrestanten tussen de Leenhof en Schaesberg en is in bezit van Natuurmonumenten. Er wordt bos aangelegd om de beide aangrenzende bosgebieden te versterken. Een doelsoort voor dit gebied is de vlindersoort Boswitje. Noch de geraadpleegde gegevensbronnen, noch het veldbezoek duiden op de aanwezigheid van deze soort in (de omgeving van) van het onderzoeksgebied in de huidige situatie. In aangrenzende kilometerhokken komt het Boswitje overigens wel voor.

Voor dit gebied zijn enkele SAN-pakketten opgesteld:

- A 1.5 Berken-Zomereikenbos
- A 2.2 Bremstruweel

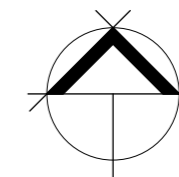
provinciaal omgevingsplan limburg perspectieven

- P1 Ecologische hoofdstructuur
- P2 Provinciale Ontwikkelingszone Groen
- P3 Ruimte voor veerkrachtige watersystemen
- P4 Vitaal landelijk gebied
- P5a Ontwikkelingsruimte voor landbouw en toerisme
- P5b Dynamisch landbouwgebied
- P6a Plattelandskern Noord- en Midden-Limburg
- P6b Plattelandskern Zuid-Limburg
- P7 Corridor
- P8 Stedelijke ontwikkelingszone
- P9 Stedelijke bebouwing
- P10 Werklandschap
- Contour plattelandskern Zuid-Limburg
- Grens stedelijke dynamiek
- Internationaal verbindend wegennet
- Regionaal verbindend wegennet
- Regionaal verbindend wegennet gepland
- Spoorweg
- Water
- Provinciegrens

provinciaal omgevingsplan limburg groene waarden

- Perspectief 1:
Ecologische Hoofdstructuur (EHS)**
- Bos- en natuurgebied
 - Nieuwe natuurgebied
 - Beheersgebied
 - Overige functies in de EHS
 - Ecologisch water
 - Beschermd natuurmonument
 - Natura 2000 gebied
- Perspectief 2:
Provinciale Ontwikkelingszone Groen (POG)**
- Provinciale Ontwikkelingszone Groen
- Aanvullende categorie**
- Zoekgebied ecologische verbinding
 - Hamsterkernleefgebied
 - Ecologische verbindingzone
 - Landbouw in Robuuste verbinding
 - Ontgrondingen
 - Beek met specifiek ecologische functie
 - Water
 - Provinciegrens

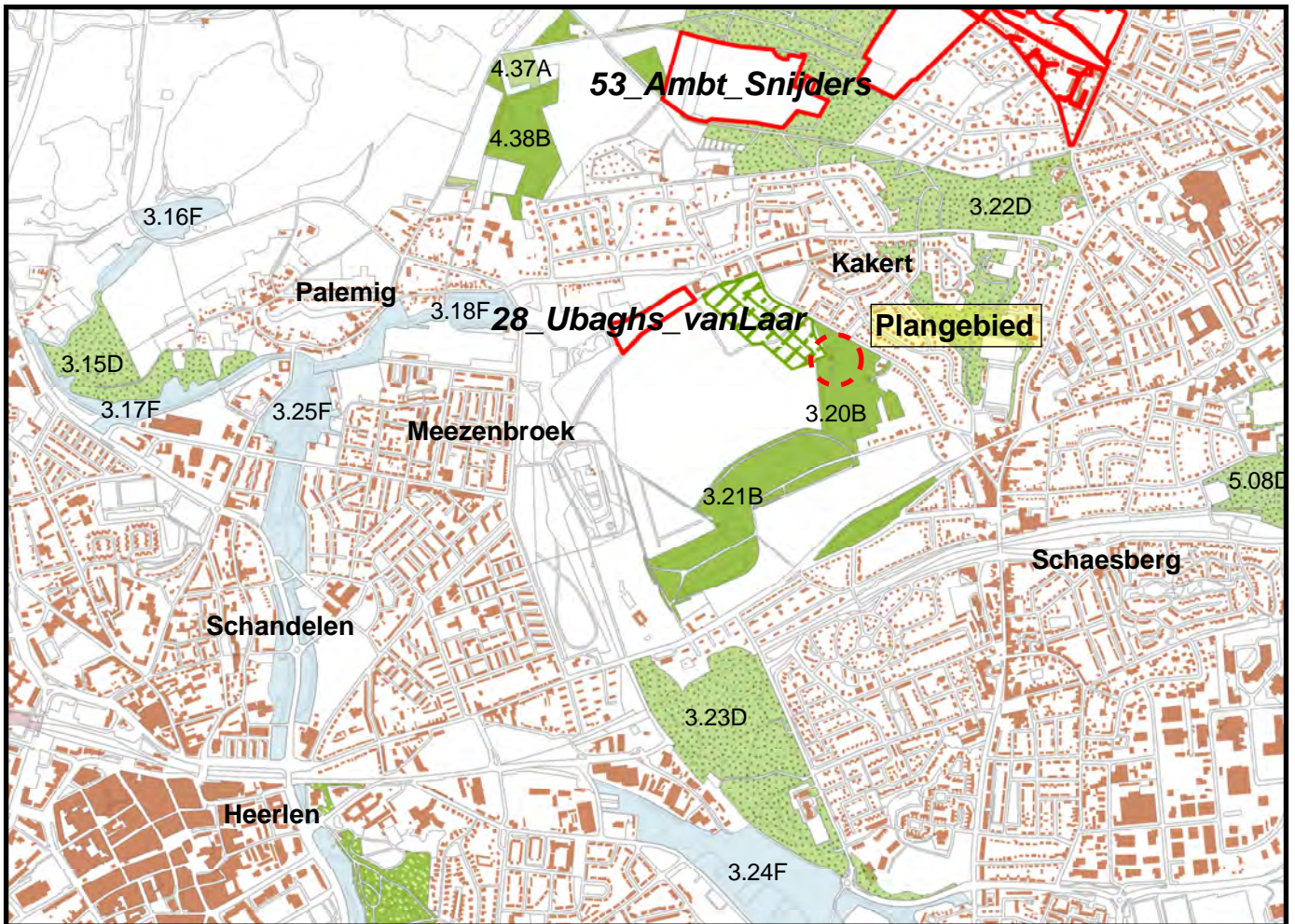

0 2000m

Heukelom Verbeek landschapsarchitectuur

project	verkennend nwo Pius XII	datum	07-05-2010
onderdeel	provinciaal beleid	schaal	1 : 25 000
projectnr	LA-201.001	formaat	A3
blad	R01	getekend	rs
opdrachtgever	gemeente Landgraaf	gecontroleerd	dw

kon. julianastraat 21a tel. +31(0)43 450 30 45 www.heukelomverbeek.nl
6271 cb gulpen fax +31(0)43 450 46 70 info@heukelomverbeek.nl

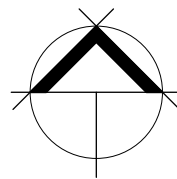

stimuleringsplan natuur, bos en landschap - herziening IX

Legenda

Stimuleringsplannen herziening VII

- Landschapsgebieden
- Hamsterkernleefgebied
- Ganzenfoerageergebied
- Hoogstamboompercelen_herziening_VII
- Natuur (A)
- Bos (B)
- Natuur met boscomponent (AB)
- Multifunctioneel bos (D)
- Natuur in verstedelijkt gebied (K)
- Nieuwe natuur verwerving (C/CR)
- Nieuwe natuur particulier natuurbeheer (Cp/ Cf/ CpR)
- Nieuwe natuur te vergraven (Cg)
- Beheersgebied (Gb / GbR/ Hb)
- Ruime jas beheersgebied (Rj)
- Nieuwe natuur stroomgeulverbreding (Cs)
- Natuur(compensatie)projecten & groene tegenprestaties (Co)
- Ecologische verbingszone (F)

0 2000m

Heukelom Verbeek landschapsarchitectuur

project	verkennend nwo Pius XII	datum	07-05-2010
onderdeel	provinciaal beleid	schaal	1 : 25 000
projectnr	LA-201.000	formaat	A3
blad	R02	getekend	rs
opdrachtgever	gemeente Landgraaf	gecontroleerd	dw

kon. julianastraat 21a
6271 cb gulpen

tel. +31(0)43 450 30 45
fax +31(0)43 450 46 70

www.heukelomverbeek.nl
info@heukelomverbeek.nl

5 Effectbeoordeling

Op basis van de conclusies uit paragraaf 3.3 en de conclusies ten aanzien van het Rijks- en provinciale natuurbeleid uit hoofdstuk 4 kan worden gesteld, dat bij de voorgenomen ingreep in het onderzoeksgebied slechts rekening gehouden dient te worden met migrerende/foeragerende vleermuizen, broedvogels, incidenteel voorkomende Hazelwormen en het provinciale natuurbeleid aangaande de EHS. Voor de overige planten- en diersoorten geldt de algemene zorgplicht ex artikel 2 van de Flora- en faunawet die aan het einde van dit hoofdstuk wordt toegelicht.

In onderstaande paragrafen wordt achtereenvolgens de effectbeoordeling van de voorgenomen ingreep beschreven voor vleermuizen, broedvogels en Hazelwormen en wordt aangegeven wat de gevolgen zijn voor de voorgenomen ingreep vanuit het provinciale natuurbeleid.

5.1 Vleermuizen

Op basis van de beschikbare informatie is het aannemelijk dat het onderzoeksgebied wordt gebruikt door foeragerende en migrerende vleermuizen (categorie 3: streng beschermd). Vaste rust- en verblijfplaatsen van vleermuizen zijn afwezig in het onderzoeksgebied. De voorgenomen ingreep bestaat uit de nieuwbouw van een tweede scoutinggebouw met de afmetingen van 8 bij 25 meter en een maximale hoogte van 6,80 meter. Op de locatie van de geplande bouw zijn geen bomen aanwezig en liggen diverse materialen opgeslagen, zoals stenen, plastic, vaten, dakisolatie, oude bielsen en snoeiafval. De bosrand aangrenzend aan het bouwperceel blijven in tact, zodat de (potentiële) vliegverbindingen voor de vleermuizen behouden blijven. Door uitvoering van de voorgenomen ingreep zal een klein deel van de voedselbron van insecten voor daar foeragerende vleermuizen wegvallen. Op het naast gelegen perceel is een compensatiebosje van de scouting aanwezig, dat een zich ontwikkelende voedselbron vormt voor vleermuizen. Daarmee blijft het voedselaanbod voor vleermuizen op het terrein van de scouting in balans.

Op basis van deze gegevens bestaat geen noodzaak om nader onderzoek uit te voeren naar het gebruik van het terrein door vleermuizen. Evenmin is het noodzakelijk om een ontheffing ex artikel 75 lid c van de Flora- en faunawet aan te vragen.

5.2 Broedvogels

In het onderzoeksgebied kunnen diverse vogelsoorten tot broeden komen, met name in de bosrand. Aangezien alle vogels wettelijk beschermd zijn via de Flora- en faunawet het volgende: Om te voorkomen dat eventueel nesten van broedende vogels worden verstoord en vernietigd, dienen de werkzaamheden in het onderzoeksgebied bij voorkeur buiten het broedseizoen (15 maart – 15 juli) plaats te vinden. Afhankelijk van de weersomstandigheden komen diverse vogelsoorten ook buiten het broedseizoen al of nog tot broeden. Om zeker te zijn, dat de werkzaamheden in het onderzoeksgebied zonder problemen kunnen worden uitgevoerd, dient het onderzoeksgebied minimaal één week voor de aanvang van de werkzaamheden door een ecoloog/bioloog te worden nagelopen op de aanwezigheid broedlocaties van in het onderzoeksgebied voorkomende vogels. Deze controle dient in ieder geval bij werkzaamheden in het broedseizoen te worden uitgevoerd en wordt ten strengste aangeraden bij werkzaamheden in de periode van 15 juli tot en met eind september. Daarbuiten zijn de weersomstandigheden bepalend voor de mogelijkheid tot het aantreffen van broedgevallen. Indien nesten worden aangetroffen, dienen in een voor de soort specifieke zone rond het nest geen werkzaamheden te

worden uitgevoerd, totdat de jongen het nest verlaten hebben. De gunstige staat van instandhouding van de lokale populaties van de in het onderzoeksgebied broedende vogelsoorten komt zodoende niet in gevaar.

Aangezien in het onderzoeksgebied geen vogelsoorten tot broeden komen met jaarrond beschermde nesten en na de bouw van het tweede scoutinggebouw het gebruik van het terrein niet wezenlijk veranderd, kan worden volstaan met voornoemde mitigerende maatregel.

5.3 Hazelworm

Het aan het onderzoeksgebied grenzende loofbos lijkt geschikt als leefgebied voor de Hazelworm. Ondanks de geïsoleerde ligging van het Kapellerbos en omgeving en het ontbreken van waarnemingen uit het gebied, kan niet worden uitgesloten dat zich in de omgeving van het onderzoeksgebied nog een (kleine) populatie Hazelwormen bevindt. Het onderzoeksgebied zelf is echter niet geschikt als leefgebied. Door de realisatie van het tweede scoutinggebouw en een verder ongewijzigd gebruik van het terrein gaat daarom één (potentieel) leefgebied verloren.

Omdat niet geheel uitgesloten kan worden dat de Hazelworm incidenteel aanwezig zou kunnen zijn in het onderzoeksgebied wordt voorgesteld om langs het hekwerk voorafgaand aan de bouwwerkzaamheden een reptielenscherm te plaatsen. Door dit scherm zowel een tiental meter achter het bestaande gebouw door te trekken als langs het pad aan de zijde van de bosrand kan de kans op de mogelijk incidentele aanwezigheid van de Hazelworm in het onderzoeksgebied tot nihil worden teruggebracht.

Voorafgaande aan de werkzaamheden dien tevens een schouw te worden uitgevoerd door een ecooloog/bioloog, die specifiek is gericht op de aanwezigheid van de Hazelworm in het onderzoeksgebied. Op deze wijze wordt zorgvuldig gehandeld ten aanzien van deze diersoort.

Conform de toelichting op de aangepaste beoordeling van ontheffingsaanvragen van de Dienst Regelingen (augustus 2009) is in dat geval geen noodzaak aanwezig om een ontheffing ex artikel 75 lid c van de Flora- en faunawet aan te vragen.

Hoe zorgvuldig een verkennend natuurwaardenonderzoek ook is, een garantie dat Hazelwormen niet aanwezig zijn rondom het onderzoeksgebied kan niet gegeven worden. Mochten onverhoopt toch Hazelwormen worden aangetroffen in het onderzoeksgebied voorafgaande of gedurende de werkzaamheden, dat ontstaat alsnog de noodzaak tot het aanvragen van een ontheffing ex artikel 75 lid c van de Flora- en faunawet.

5.4 Zorgplicht ex artikel 2 van de Flora- en faunawet

Voor het vervolgtraject geldt, dat te allen tijde de algemene zorgplicht ex artikel 2 van de Flora- en faunawet van toepassing is. Dit houdt in, dat handelingen die niet noodzakelijk zijn met betrekking tot de voorgenomen ingreep en die nadelig zijn voor de in en om het onderzoeksgebied voorkomende flora en fauna, achterwege moeten blijven. Hieronder valt onder andere beschadiging van te handhaven beplantingen en opzettelijke verstoring van de (mogelijk) aanwezige fauna.

5.5 Natuurbeleid

De bouw van een nieuw scoutinggebouw heeft geen schadelijke effecten op het op 1 kilometer afstand gelegen Natura2000-gebied Brunsummerheide.

Het onderzoeksgebied is in het POL2006 aangewezen als 'Ecologische Hoofdstructuur' en valt daarmee onder de Beleidsregel mitigatie en compensatie natuurwaarden. Daarbij kan tevens worden geconstateerd dat het onderzoeksgebied in de huidige situatie geen wezenlijke natuurwaarde heeft. Op basis van toetsing aan de wezenlijke kenmerken en waarden van het gebied wordt bepaald of de noodzaak bestaat tot mitigatie en/of compensatie van EHS. Globaal kan hierover het volgende worden gesteld:

Kenmerk/waarde	Aantasting?	Onderbouwing
Bij het gebied behorende natuurkwaliteit en areaal	Nee	Het onderzoeksgebied heeft geen wezenlijke natuurwaarde en zal ook bij voortzetting van de huidige situatie geen wezenlijke natuurwaarde ontwikkelen.
Geomorfologische en aardkundige processen	Nee	Gezien de beperkte schaal van het project en het achterwege blijven van groot grondverzet door de vlakke ligging van het terrein worden deze processen niet verstoord.
Waterhuishouding	Nee	Met uitzondering van een iets gewijzigde hemelwaterafvoer door de komst van een gebouw wordt de waterhuishouding van het (bos)gebied als geheel niet wezenlijk veranderd.
Kwaliteit van bodem, water en lucht	Nee	Gezien de functie van het gebouw als onderkomen voor de Scouting vindt geen aantasting plaats.
Rust en stilte	Nee	Het terrein is reeds in gebruik bij de Scouting. Dit gebruik blijft ongewijzigd.
Donkerte en openheid	Nee	Het gebouw wordt tegen de bosrand geplaatst. De massa ruimte verhouding in het gebied verandert daardoor niet wezenlijk. De donkerte in het aangrenzende bos neemt toe waardoor de vegetatieontwikkeling zich aan de bosrand meer op schaduwminnende planten zal richten. Overigens is de bezonning van de bosrand reeds beperkt, doordat deze min of meer op het noordwesten is georiënteerd.
Landschapsstructuur	Nee	Deze wordt niet gewijzigd.
Belevingswaarde	Nee	De belevingswaarde van het terrein wordt verhoogd, doordat de aanwezige (rommel)hoek met opslag van materialen verdwijnt.

Uit deze globale beoordeling kan worden geconcludeerd dat geen aantasting van de wezenlijke kenmerken en waarden van de Ecologische Hoofdstructuur plaatsvindt ter plekke van het onderzoeksgebied. Van de noodzaak tot mitigatie en compensatie op basis van de provinciale Beleidsregel mitigatie en compensatie natuurwaarden is dan ook geen sprake.

Overigens heeft Scouting Pius XII reeds een compensatiebosje inclusief natuurpad aangelegd op een verhoging aan de rand van het perceel van Natuurmonumenten, direct westelijk van het onderzoeksgebied. Hier is onder andere Eik, Wilg, Kastanje en Hazelaar aangeplant. Dit is gedaan als compensatie voor de voorgenomen bouw van het tweede onderkomen voor de Scouting (per mail medegedeeld door Scouting Pius XII dd 03-05-2010).

Een afweging conform het overige ruimtelijke beleid is nog wel noodzakelijk.

Literatuurlijst

Buggenum, H.J.M van, R.P.G. Geraeds & A.J.W. Lenders (red.), 2009. Herpetofauna van Limburg. Verspreiding en ecologie van amfibieën en reptielen in de periode 1980-2008. Stichting Natuurpublicaties Limburg, Maastricht.

EIS-Nederland, De Vlinderstichting & Nederlandse Vereniging voor Libellenstudie, s.a. Waarnemingenverslag 2007. Dagvlinders, Libellen en Sprinkhanen.

Heukelom Verbeek landschapsarchitectuur, 2009. Natuurwaardenonderzoek Kasteel Schaesberg.

Huizinga, C.E., L.S.G.M. Verheggen & R.W. Akkermans, 2005. Werkatlas zoogdieren in Limburg. Stichting Natuurpublicaties Limburg, Roermond.

Janssen, J.A.M. & J.H.J. Schaminée, 2008. Europese natuur in Nederland. Soorten van de Habitatrictlijn. Tweede sterk herziene druk. KNNV Uitgeverij, Zeist.

Kenniscentrum Dierplagen, 2009. Rapport onderzoek (6 augustus 2009). KAD, Wageningen.

Kenniscentrum Dierplagen, 2010. Rapportage. Aanvullend faunistisch ecologisch onderzoek (22 januari 2010). KAD, Wageningen.

Provincie Limburg, 2006. Provinciaal Omgevingsplan Limburg, Herziening april 2010. Provincie Limburg, Maastricht.

Provincie Limburg, 2002. Stimuleringsplan Natuur, Bos en Landschap Zuid-Limburg-Noord. Provincie Limburg, Maastricht.

Provincie Limburg, 2010. Stimuleringsplan Natuur, Bos en Landschap, ontwerp Partiele herziening IX. Provincie Limburg, Maastricht.

www.limburg.nl (verspreidingsgegevens vaatplanten en broedvogels)

www.natuurloket.nl (verspreidingsgegevens op kilometerhok niveau)

www.ravon.nl (verspreidingsgegevens amfibieën, reptielen en vissen op uurhokniveau)

www.waarneming.nl (flora- en faunawaarnemingen)

Bijlage 1: Lijst van bij het veldbezoek aangetroffen soorten

Nederlandse naam	Wetenschappelijke naam	Nederlandse naam	Wetenschappelijke naam
Planten			
Madeliefje	<i>Bellis perennis</i>	Engels raaigras	<i>Lolium perenne</i>
Zachte dravik	<i>Bromus hordeaceus</i>	Straatgras	<i>Poa annua</i>
Kleine veldkers	<i>Cardamine hirsuta</i>	Amerikaanse vogelkers	<i>Prunus serotina</i>
Boszegge	<i>Carex sylvatica</i>	Kruipende boterbloem	<i>Ranunculus repens</i>
Gewone hoornbloem	<i>Cerastium fontanum (vulgare)</i>	Gewone braam	<i>Rubus fruticosus</i>
Kluwenhoornbloem	<i>Cerastium glomeratum</i>	Ridderzuring	<i>Rumex obtusifolius</i>
Akkerdistel	<i>Cirsium arvense</i>	Liggende vetmuur	<i>Sagina procumbens</i>
Canadese fijnstraal	<i>Conyza canadensis</i>	Gewone vlier	<i>Sambucus nigra</i>
Eenstijlige meidoorn	<i>Crataegus monogyna</i>	Vogelmuur	<i>Stellaria media</i>
basterdwederik sp.	<i>Epilobium sp.</i>	Paardenbloem	<i>Taraxacum officinale</i>
Hondsdrif	<i>Glechoma hederacea</i>	Witte klaver	<i>Trifolium repens</i>
Klimop	<i>Hedera helix</i>	Grote brandnetel	<i>Urtica dioica</i>
Sint-Janskruid	<i>Hypericum perforatum</i>	Veldereprijs	<i>Veronica arvensis</i>
Hulst	<i>Ilex aquifolium</i>	Tijmereprijs	<i>Veronica serpyllifolia</i>
Jakobskruid	<i>Jacobaea vulgaris</i>		
Vogels			
Heggenmus	<i>Prunella modularis</i>		